

Особено мнение на съдията Маргарита Златарева

Искането на главния прокурор за тълкуване на чл. 126, ал. 2 от Конституцията в насочата на зададения първи въпрос считам за допустимо.

Смисълът на поставения пред Конституционния съд въпрос е да се направи разграничение между правомощията на главния прокурор като административен ръководител от чисто прокурорските му функции, произтичащи от „длъжността“ му на прокурор според съдържанието на конституционната разпоредба – чл. 126, ал. 2. Посочват се и две от основанията за абстрактно тълкуване по чл. 149, ал. 1, т. 1 от Конституцията така, както те са извеждани в дългогодишната практика от Конституционния съд, а именно: неясноти относно съдържанието на конституционната норма и неблагоприятни последици за националната правна система при прилагането на нормата. Излагат се причините, довели до неяснота на предложената за тълкуване конституционна разпоредба – това, че фигурата на административния ръководител в съдебната система с правомощия, отделени от тези на магистратската длъжност, се създава 10 години по-късно от създаването на Конституцията – втората поправка на Конституцията, обн., ДВ, бр. 85/2003 г.

Конституционният съд трябваше да обсъди дали разпоредбата на чл. 126, ал. 2 от Конституцията, създадена през 1991 г., има предвид магистратската длъжност на главния прокурор или включва и функциите му като административен ръководител. Единствената конституционна разпоредба, чрез която на конституционно ниво се урежда понятието „административен ръководител“ в органите на съдебната система - чл. 129, ал. 5, е създадена през 2003 г.; тя има предвид мандатността на административните ръководители и дори терминологично създава неяснота, употребявайки думата „длъжност“, присъща за магистратската длъжност. Само това историческо тълкуване на чл. 126, ал. 2 от Конституцията, коренящо се в разликата във времето на създаването на понятието „административен ръководител“ в съдебната система спрямо общия първоначално установен конституционен модел на съдебната власт, е основателна причина, за да се приеме искането за допустимо.

Авторът на особеното мнение не приема, че зададеният първи въпрос в искането се отнася до „дейността и организацията на прокурорските органи“. (Самата формулировка в определението звучи твърде общо, некоректно спрямо искането и нетипично за дълбочината на проблемите, присъщи на конституционното

правосъдие.) Вярно е, че разпоредбата на чл. 133 от Конституцията дава възможност със закон да се уреди материята относно организацията и дейността на прокурорските органи. Но Конституцията очертава рамката на правомощия на главния прокурор – чл. 126, ал. 2; законът трябва да се побере в тази рамка; а пред Конституционния съд бе поставен въпрос, свързан именно с конституционния мащаб, който само този съд може да посочи.

Какво е съдържанието, включено в правомощието „надзор за законност” и какво е съдържанието на „методическо ръководство” – чл. 126, ал. 2 от Конституцията, са въпроси от изключителната компетентност на Конституционния съд по чл. 149, ал. 1, т. 1 от основния закон, които съдът не следва да откаже да упражни. В Решение № 8 по к.д. № 7/2005 г. се поддържа точно развитата по-горе теза – законът се допуска по неуредените от конституционния модел въпроси относно организацията и дейността на прокуратурата изобщо. Затова това решение не може да служи като аргумент в полза на отклоняване на искането.

От всичко казано следва мнението, че изводът, че няма правен интерес от исканото тълкуване, не е защитен с правни съображения. Неяснота относно конституционния прочит на съотношението между функциите на главния прокурор като административен ръководител и същинските му прокурорски правомощия съществува. А упражняването на един от двата вида правомощия в несъгласие с Конституцията очевидно би довело до неблагоприятни последици както в рамките на съдебната власт, така и в правния мир изобщо.

Второто съображение за отклоняване на искането пък е в разрез с досегашната практика на Конституционния съд. Многократно КС е бил сезиран и е отговарял чрез тълкувателни решения на питання, свързани с организацията и дейността на органите на съдебната власт, без да е посочвал като съображение, че изземва функциите на законодателната власт. В последното по време Решение № 8 от 2005 г. съдът разглежда по същество искане относно промени в структурата на прокуратурата и относно изменения на правомощията ѝ (вж. с.14 от решението). Съображения за необходимост от промяна на тази практика в обсъжданото определение не са изложени.

Поради изложените съображения подписвам определението с особено мнение.